

Verslag tweede informatiebijeenkomst nieuwbouw-en renovatieproject Rudolf Steiner College & Rudolf Steinerschool - 23 januari 2018

Aanwezig: circa 40 omwonenden en ouders van de Rudolf Steinerschool

Namens Rudolf Steiner College: Jos Reckman (rector), Hiske Reijgersberg (coördinator nieuwbouw), Norman Tersteeg (conciërge)

Namens Rudolf Steinerschool: Herman van Tongeren (directeur)

Namens Atelier Pro: Dorte Kristensen (architect directeur), Martijn de Visser (architect)

Namens BOA advies: Maarten Boelsma, Erwin Fraikin (adviseurs)

Namens gemeente Haarlem: Joost van den Tillaart (stedenbouwkundige), Evelien Zeelenberg (procesmanager), Henk Lelieveld (senior beleidsadviseur onderwijshuisvesting)

Namens Wijkraad Europawijk: Saskia Klitsie (secretaris)

Namens Piramide: Jacqueline Boogaard (directeur), Manon van Zalen (intern begeleider)

Namens Gouden Gooi: Bert Bleeker (lid)

Namens SIG: Jan Kroft (bestuurder), Astrid Reulen (clustermanager), Robert Paul Bootsma (projectmanager Vastbouw)

Inleiding door Jos Reckman en Maarten Boelsma

Er wordt aangegeven dat de stedenbouwkundige aspecten van het eerdere plan van Draw architecten niet de goedkeuring kregen van de gemeente, onder meer wegens de bouwhoogtes en de plaatsing op de kavel. Omdat Draw te zeer verknoopt bleek met dit plan werd besloten een nieuw architectenbureau te zoeken dat nu gevonden is in Atelier Pro. De tijdelijke huisvesting zal naar verwachting op de velden van Young Boys gehuisvest worden.

Presentatie door Dorte Kristensen

Visie Atelier Pro

Dorte vertelt dat architectuur veel te maken heeft met de omgeving en met wat de omgeving met je doet. Een ruimte kan je uitdagen en inspireren. Ruimte is niet statisch. Hoe je door de ruimte heen beweegt, bepaalt hoe je de ruimte ervaart. Parameters bij een bouwkundige opdracht zijn: omgeving, PvE (programma van eisen), geld en het DNA van de opdrachtgever. Dit laatste is voor Atelier Pro altijd het uitgangspunt: wat voor soort architectuur hoort bij deze opdrachtgever. Het RSC is een vrijeschool, wat kan dit betekenen voor de architectuur? Dorte laat zien dat dit niet eenduidig aan te geven is, maar dat haar opvalt dat de veelzijdigheid van de antroposofische grondslag mooie contrasten laat zien, die haar inspireerden in het ontwerp voor onze school. Daarnaast is er natuurlijk ook het wezen van de plek waar het gebouw komt te staan: hier een mooie groene plek in de voorzieningenstrook van een stempelwijk, waar je ook te maken hebt met de verkeersstromen van omwonenden en die van de basisschool (vooral ouders die brengen en halen met fiets en auto) en het voortgezet onderwijs (vooral leerlingen op de fiets). Het is de scholen er veel aan gelegen om die verkeersstromen goed te laten verlopen.

Nieuwbouw RSC

Dorte geeft aan dat de adviescommissie van de gemeente (ARK) heeft bedongen dat het orthogonale karakter van de wijk terug moet komen in het ontwerp en dat de rooilijn van de Belgiëlaan moet worden aangehouden. In verband met het karakter van de plek heeft Atelier Pro ervoor gekozen de nieuwbouw op de lijn van het huidige gebouw op de Belgiëlaan te houden zodat de bomen die de kavel omzomen kunnen worden behouden. Ten opzichte van het eerdere ontwerp van Draw valt verder op dat het gebouw nu drie in plaats van vier bouwlagen telt en daardoor meer in verhouding is tot de gebouwen in de omgeving.

Voor het ontwerp heeft dit tot gevolg dat de basis een vierkant blok is dat dan aan de westzijde een vrijere vorm kan krijgen, zodat de harde vorm verzacht wordt. Aan die kant is nu ook de entree gesitueerd die zo een duidelijk gebaar maakt naar het gebouw aan de Engelandlaan en een heldere loopricting aangeeft (niet achter de huizen van de Belgiëlaan langs). De fietsen zullen worden gestald onder de bomen aan de lange zijde van de zuid-west hoek van het plein. Deze ruimte zal worden omzoomd door beukenhagen.

Via de entree kom je direct in de kantine (met hoogte over twee bouwlagen) waar een grote amfi trap uitnodigt tot zitten en tevens de verbinding geeft naar de hogere verdiepingen. Aan de noordgevel hebben vaklokalen een plek gekregen, zodat ze ook naar de buitenwereld toe goed zichtbaar zijn als visitekaartje voor de school. De theorielokalen zijn vooral geplaatst aan de oostkant van het gebouw. De personeelskamer heeft een plek gekregen op de derde verdieping en kijkt uit over het plein naar de Engelandlaan. In het hart van de nieuwbouw is de grote zaal geplaatst, als verbindend element tussen het voortgezet en primair onderwijs. De gymzaal is bovenop de grote zaal geplaatst en krijgt, in verband met avond- en weekend gebruik door derden, een aparte toegang aan de zuidkant. Die entree zal tevens de toegang zijn voor leveringen. Ook de lift heeft hier daarom een plek gekregen. Bij deze entree bevindt zich ook de fietsenstalling voor docenten. Om overlast te voorkomen zal hier een hek worden geplaatst dat 's avonds afgesloten kan worden

De getrapte westgevel maakt verschillende dakterrassen mogelijk, die naast een toevoeging op de toch wat beperkte buitenruimte, ook weer een verbindend element tussen de verdiepingen vormen doordat deze met trappen met elkaar zijn verbonden. De dakterrassen moeten een groen karakter krijgen, waarbij de overhangende begroeiing de harde lijnen van de gevel zullen doen verzachten. De terrassen zijn alleen van binnen uit bereikbaar.

Renovatie gebouw Duitslandlaan RSH

Het bestaande gebouw aan de Duitslandlaan wordt grondig gerenoveerd en krijgt een nieuwe, ruimere toegang op de hoek tussen de zuid- en westgevel, zodat de leerlingen zich makkelijker over het gebouw kunnen verdelen. In de zogenaamde connector, de ruimte die oud- en nieuwbouw met elkaar verbindt, hebben een groot speellokaal en euritmie-lokaal hun plek gekregen, waar tussen een doorgang naar de grote zaal in de nieuwbouw, die gedeeld gebruikt gaat worden. Het euritmie-lokaal bevindt zich bij de toegangshal en krijgt een grote schuifwand waardoor een grotere algemene ruimte kan worden gerealiseerd wanneer daar voor bijeenkomsten behoefte aan is.

Gevelaanzichten

Voor de gevels van het college zal bij de lange, 'harde' zijden worden gekozen voor ambachtelijk metselwerk of leisteen. Voor die zijden waar de nieuwbouw een vrijere vorm krijgt en voor de renovatie van de gevel van de school heeft verduurzaamd hout de voorkeur in een warme gelige tint.

Vragen en opmerkingen naar aanleiding van de presentatie

Omwonende (OW): is rekening gehouden met het parkeertekort dat nu al op de Engelandlaan heerst?

Maarten Boelsma (MB): wij houden rekening met een kiss & ride op de Engelandlaan

OW: wat wordt er dan met het parkeertekort gedaan dat er al is?

MB: de gemeente is de partij die hier verantwoordelijk voor is.

Erwin Fraikin (EF): de ruimtelijke onderbouwing van de gemeente geeft aan dat er voldoende ruimte is. De tellingen die gedaan zijn wijzen dit ook uit.

OW flat Engelandlaan: wij komen echt ernstig parkeerruimte tekort

OW Belgiëlaan: hier hetzelfde. Er wordt nu al dubbel geparkeerd. Hoe moet het als er straks een verdubbeling is?

Saskia Klitsie (SK): waarom komt de kiss & ride niet in de Duitslandlaan?

MB: de Duitslandlaan heeft een smal profiel, de Engelandlaan een breed profiel. Het lijkt ongewenst om verkeer de Duitslandlaan in te trekken. Er is geen sprake van een verdubbeling: het totaal volume van het voortgezet onderwijs blijft gelijk: 930 leerlingen.

Jos Reckman (JR): de leerlingen van het college komen op de fiets, die van de basisschool worden gebracht en gehaald door ouders en dan speelt dit probleem, onder schooltijd is er geen probleem. Op de Duitslandlaan is altijd een basisschool geweest. Deze locatie wordt nu opnieuw gevuld met een school van ongeveer 250 leerlingen. Kiss & ride speelt zich alleen af voor de school, niet voor het college.

OW: op de vrijeschool onderbouw blijf je het eerste kwartier bij je kind. Meer dan de helft van de ouders komt niet uit de wijk en komt met de auto. Drie kleuterklassen en de eerste klassen van de school zorgen voor veel extra belasting qua auto's, dit kan niet op de Duitslandlaan. Ditzelfde probleem speelde trouwens ook toen de Huibersschool er zat.

OW: is rekening gehouden met de twee bushaltes? De bussen kunnen elkaar al amper in de bocht kruisen.

MB: als het gaat om de verkeerskundige situatie in de breedte dan ligt de verantwoordelijkheid bij de gemeente. Wij hebben in overleg met de gemeente bekeken of onze opzet zo past en de conclusie uit het parkeeronderzoek en de telling was dat dit goed mogelijk is.

JR: we hebben het over drukte van 8.15 tot 8.45 uur. Ophalen is veel verspreider: de kleuters en eerste klassen zijn om 13.00 uur uit, de rest van de school om 14.45 uur. Dit is een probleem dat bij iedere school bestaat. Kiss & ride gaat niet ten koste van het echte parkeren tijdens en na schooltijd.

OW: als er een kiss & ride is én passerende bussen én fietsen die het plein op moeten rijden vanaf de openbare weg, dan voorzie ik een probleem.

OW Belgiëlaan: docenten zetten hun auto voor de deur op de Belgiëlaan en laten die de hele dag staan.

OW: de huidige situatie legt al veel druk op de wijk die ook groeiende is. De verkeersdruk is al groot en wordt alleen maar groter.

OW: ik denk persoonlijk dat op de Belgiëlaan tegenover de huizen een goede plek is voor een kiss & ride, daar is het veelal vrij. Kan de gemeente er niet voor zorgen dat de bushaltes verplaatst worden ten opzichte van de zebrapaden, dus niet nabij het zebrapad zoals nu het geval is?

OW: of anders verplichten op het Salieveld te parkeren? Als hier iets speciaals is dan parkeert iedereen dichtbij de school op de Engelandlaan en niet op het Salieveld.

MB: er is de nodige zorg om structureel en incidenteel parkeren en dit moeten we adresseren. Wij zullen dit in ons overleg met de gemeente meenemen. Naast de tellingen zullen we die zaken serieus bekijken. Wij zijn momenteel erg druk geweest met de stedenbouwkundige situatie, maar dit zal zeker nog onze aandacht krijgen.

OW flat Engelandlaan: in het ontwerp zien we dat de kantine uitkijkt op de Engelandlaan en dat er balkons komen. Krijgen wij hier last van?

Dorte Kristensen (DK): de kantine is op de begane grond en de balkons zijn niet van buiten toegankelijk. De bomen zijn dusdanig groot dat er geen serieuze inkijk zal zijn.

MB: de buitenruimte is beperkt, daarom zijn dakterrassen opgenomen in het ontwerp.

OW: hoe hoog wordt het totaal en wat is de afstand van de balkons tot de flats?

Martijn de Visser (MV): de sportzaal steekt ongeveer 1,5 meter boven het ontwerp uit. De lange wand aan de Belgiëlaan (op dezelfde plek als de huidige school met een groene strook van 6 a 7 meter ervoor) is 12 meter hoog, met een max tot 14 meter voor het deel met de gymzaal. Het gebouw staat 40 a 50 meter van de flats op de Engelandlaan af.

OW: blijft het schoolplein op de Duitslandlaan openbaar?

Herman van Tongeren (HT): Ja zeker en wij zullen ook in gesprek gaan met de gemeente over verplaatsing van de speeltoestellen tijdens de verbouwing. We denken daarbij aan het verderop in de straat gelegen veldje.

OW: is er bij het ontwerp van het gebouw rekening gehouden met natuurintensief bouwen, voor bijvoorbeeld vleermuizen?

DK: ja wij denken aan nestkasten voor vleermuizen en gierzwaluwen.

JR: op de Engelandlaan hebben wij de nestkasten zelfs deel laten uitmaken van de architectuur, maar ondanks de oriëntatie op het Noorden hebben we er helaas nog nooit een zwaluw gezien...

OW: is er een verbinding tussen de twee schoolpleinen?

MB: nee daartussen ligt het terrein van SIG.

SK: wordt er rekening gehouden met klimaatneutraal bouwen?

MB: zeker, dit thema heeft zeer intensief onze aandacht. Er is veel contact met de gemeente. De urgentie is glashelder, maar ook afhankelijk van het kostenplaatje. Daar speelt ook een verschil tussen nieuwbouw en renovatie.

SK: als wijkraad krijgen wij veel klachten over (zwerf)vuil, zijn er meer prullenbakken mogelijk?

MB: hierover moet in contact worden getreden met de gemeente.

Planning door Maarten Boelsma

Begin februari wordt het Voorlopig Ontwerp (VO) afgerond en aangeboden aan de gemeente. Dan zullen wij doorgaan met het Definitief Ontwerp (DO). Rond de zomer zal dan de aanvraag omgevingsvergunning worden gedaan volgens de officiële procedure. Die vergunning hopen we eind dit jaar te krijgen. Vanaf mei 2019 zal worden gesloopt en gebouwd. In de meest optimistische planning is dit project in de zomer van 2020 klaar, dus schooljaar 2020-2021.

SK: hoe zit het met de bouwplanning van SIG?

MB: die loopt vooruit op onze planning en dit moet goed op elkaar worden afgestemd. Het ziet er naar uit dat dit volgtijdig zal zijn.

Jan Kroft (JK): wij hebben een informatieavond gehad in de kerk aan de Frankrijklaan. De planning is om over niet al te veel maanden te starten. In april verhuizen onze bewoners naar de nieuwbouw op de Italiëlaan. Kort daarna willen wij afbreken en bouwen.

MB: wij zullen hier goed contact over houden met elkaar opdat dit voor de buurt zo min mogelijk overlast geeft.

JK: voordat iets start zal er nog voorlichting zijn ten behoeve van buurtbewoners over onze planning.

MB: zijn er nog vragen over het ontwerp?

OW: voor wat betreft de buitenkant, wordt dit inderdaad hout, of is dit een optie, en zo ja, u noemt dat dit geel van kleur is, maar wordt dat niet grijs?

DK: nee. Wij zullen kiezen voor een duurzame houtsoort die gewaxt wordt en gepigmenteerd met olie waardoor de kleur blijvend is. Wij hebben dit al in eerdere ontwerpen gebruikt.

OW: Moet er geheid worden?

MB: Ja zeker, maar met welke techniek of met wat voor systeem is nog niet duidelijk.

EF: wij moeten voor de nieuwbouw rekening houden met het bestaande te renoveren gebouw, dus voorzichtig hier mee omgaan.

OW: worden de huizen in de buurt vooraf gescreend?

MB: opnamen van belendende percelen is verplicht en de uitvoerende opdrachtgever moet hiervoor zorgdragen.

OW: blijft de huidige gymzaal staan?

MB: nee, want deze voldoet niet meer aan de huidige eisen. Vandaar dat onze gymzaal ook voor derden te gebruiken moet zijn.

OW: waar is de ingang?

MdV: voor de avondentree is een toegang achterom, afgesloten van de rest van de school en dus onafhankelijk van elkaar te gebruiken.

OW: hoe aantrekkelijk is die plek voor ongewenste personen?

DK: hier hebben wij rekening mee gehouden, er komt een hek zodat dit geen hangplek kan worden.

Afsluiting door Maarten Boelsma

De verkeersproblematiek behoeft intensief onze aandacht. Wat wij daar fysiek aan kunnen doen is beperkt tot aan de kavelgrens, maar wij zullen overleg hebben met de gemeente en er zullen goede afspraken moeten worden gemaakt met ouders en docenten.